

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Lillegade. Indledning	1
Nr. 1. Vestre Del af gl. Apotek, nu Kbmd. Vogel	5
Nr. 3—5. Tidl. Købmd. Brokmann, nu Købmd. Meldgaard Nielsen o. fl.	6
Nr. 7—13. Tidl. J. Dolmer, J. Kildahl, Skomager Kaiser, Glarmester Zebitz	14
Nr. 7. Vægter J. Dolmer, nu Ostehdl. Hansen	16
Nr. 9. Skomager J. Kildahl, nu Glarm. Lauritsen	17
Nr. 11. Skomager L. Kaiser, nu Installatør Meier	19
Nr. 13. Glarmester Zebitz, nu Urm. Sørensens Eftf.	22
Maler Zebitz fortæller om det gamle Grenaa	24
Nr. 15. Skomager J. Jacobsen, nu Fru Facius	34
Nr. 17. Guldsmed Møller, nu Blikkenslager Olesen	36
Nr. 19. Købmd. Nymand, nu Købmd. Strøiers Eftf.	40
Nr. 21. Glarmester C. C. Vogel, Købmd. Chr. Vogel, nu Vaskeriejer Wulff, Gartner Pedersen, Slagter Sørensen ...	44
Nr. 23. Bødker Madsen, nu Bødker Jensens Enke	54
Nr. 25—29. Tidl. Læderhdl. Koppel m. fl., nu Fru Brøgger, Isenkræmmer P. Jørgensen, „Demokraten“	57
Nr. 31. „Den gamle Bagerbutik“ tidl. Hornsleth	61
Nr. 33. Tidl. Schoubyes Købmandsgaard	66
Nr. 35. Former Rasmussen, nu „Sygekassen“	73
Nr. 37. Wilh. Petersens Garveri, nu Maler Ch. Udsen	75
Nr. 39. „Aftenstjernen“, nu Smedem. Poulsen	83
Nr. 41—43. Tidl. Brænderigaard, senere Malerm. J. Udsen .	102
Nr. 45. Urmager Valeur, nu Karetmager J. Pettersen	106
Nr. 47. Købmd. Trampenbergs, nu Købmd. E. K. Møller	110
Nr. 49. Skomager Ostermann, nu L. C. Simonsen	119
Nr. 51. Tidl. Skomager Scheel	120
Nr. 53—55. Vognm. J. Severinsen	122
Nr. 57—59. Th. Therkildsen	124
Nr. 61. Brygger Krogh, nu Autoforhandler Bilde-Sørensen ..	125

Professor Aug. Krogh: En lille Vandring i den gl. Bryggergaard	132
Professor Aug. Kroghs Biografi	140
Lillegades Nordside.	
Nr. 60. Tidl. Haandværkerforeningens Alderdomshjem, nu Snedkerm. Ant. Jensen og fhv. Ostehandler J. Hansen .	145
Markedsgade tidl. Gl. Accibebod, nu C. Laub Pedersen.	148
Nr. 58. Tidl. A. Jongberg, Fiskehdl. Henriksen, nu nedrevet	150
Nr. 56. Direktør E. Krogh, nu M. Rasmussen	154
Nr. 54. Redaktør C. V. Færch, nu O. Broni	156
„Grenaa Avis“s Historie	159
Nr. 52. Smedem. A. Christensen, nu Kragh Jensen og delvis Vestbanegade.....	166
Nr. 50. Den gamle Borgmestergaard, nu Grenaa Folketidende	168
By- og Herredsfoged J. Aagaard	176
Redaktør J. Skjødsholm.....	185
Nr. 48. Privat Realskole, nu „De gamles Hjem“.....	189
Realskolebestyrer J. Bertelsen	191
Nr. 46. F. C. Lunds Enkes Boghandel, nu Vestbanecafé ...	197
Nr. 44. Ex. jur. J. Harboe, nu Operatør L. Laursen	204
Nr. 42. Brdr. Bilde, nu Blikkenslager Johansen.....	209
Nr. 40. Gl. Bryggeri, nu Karetmager Appelt.....	212
Nr. 38. Konsul Kochs Toft, nu Cigarhandler Hansen	216
Nr. 36. Snedker Friis, nu Tømrer Sverre Krogh.....	216
Grenaa Folketidendes Historie	217
Holger Rosenberg fortæller Barndomserindringer fra Grenaa	220
„Demokraten“s Historie	223
Nr. 34. „De syv Møller“, nu Johnsens Vaskeri	226
Nr. 32. Schoubyes Toft, nu Arbejdernes Fællesbageri	229
Nr. 30. Kruses Købmandsgaard, nu Fink Jensen og Djurs- lands Margarinefabrik.....	231
Livet i den gamle Købmandsgaard.....	236
Nr. 28. Tidl. Mdm. Bendixen, nu Installatør Jensen	245
Nr. 26. Kbmd. Starck, nu Kbmd. Kirketerp-Møller	247
Nr. 24. Læge Hammer, nu „Brugsforeningen“	252
Nr. 22. Gæstgiver J. Mikkelsen, siden Drejer Bjerregaard ..	253
Nr. 20. Hattemager Møller, nu A. Meinhardt	258
Nr. 18. Rebsl. Melchiorsen, nu Snedkerm. Udengaard	258
Nr. 16. Do. Have, nu Kbmd. Sandberg	266
Nr. 14. Drejer Aug. Møller, nu Snedkerm. A. Jensen	268
Nr. 12. Gl. Latinskole, siden Gæstg. S. P. Jensen, nu Farve- handler Møller	271
Nr. 10. Hartmanns Bageri, nu Bager Nygaard	277

Nr. 8. Søren Svarre, nu Jydsk Telefon A/S	283
Nr. 6. Skomager Højmark, nu Skræderm. Granath	285
Nr. 4. Skomager J. H. Bager, nu Fru Bager	287
Nr. 2. Byens gamle Skole (1762-1849), nu Kbmd. Ehrenreich	291
Grenaa Kirke.	
Kirkens Alder	305
Kirkens Navn	307
Kirkens Udseende før Branden 1649.....	311
Kirkens „ilde Medfart“ under Trediveaarskrigen	314
Kirkens Brand 29. Juni 1649	314
Genopbygningen	315
Prædikestolen ¹	319
Altertavlen.....	321
Hjælp til Genopførelsen	326
Hovedreparation 1760—63	327
Ny Døbefont 1788	330
Kirkens indre Restaurering i 1865.....	331
Kirkens ydre Restaurering 1873—74	341
Kirkens sidste store Istandsættelse 1927.....	345
Prædikestolens, Alterets og Orgelets Restaurering i 1943—50	347
Grenaa Kirke, som den er nu.	
<i>En Vejledning for besøgende</i>	353
Kirkens Indre.....	354
Altertavlen.....	355
Aitersølvbet.....	357
Sakristiet	359
Prædikestolen.....	360
Orgelet.....	362
Lysekronerne	363
Kirkeklokkerne.....	316—20, 365
„Vaabenhuset“	366
Gravminder m. m.	367
Torvet. Oversigt og Kortskitse	377
Tingpladsen.....	379
Byens Kag, Gabestokken	381
Det ældste Raadhus	383
Det ældste Sprøjtehus	386
Kirkegaard paa Torvet.....	389
Markederne paa Torvet.....	391
Torvet Nr. 1. Raadhuset: Tolder Mads Lysholt, Apoteker	
Steube, Byfoged Aagaard.....	395
Arrestbygningen	409

Jeppetofte	411
Nr. 3. Fr. Thykier Trælasthandel A/S	417
Nr. 5. Beyers Gaard, nu „Banken for Grenaa og Omegn“	422
Østergade. Indledning	431
Nr. 1 a. Kbmd. A. Sørensen, nu Kbmd. Olrik	434
Nr. 1 b. Distriktslæge Poulsen, nu Brdr. Lassen	442
Pastor Richters Erindringer	444
Biografteateret	455
Nr. 3. Middelalderens Provstegaard, senere „Apotekerens Have“, nu Frk. B. Bilde	461
„Timeglasset“ eller „Sanduret“ og dets figurlige og symbolske Anvendelse	463
Nr. 5. Før 1649 Latinskole, senere Kancelliraad Lütken, nu Grenaa Apotek	469
Nr. 7. Havnefoged A. Sørensen, Avlsbruger Præst, nu Grenaa Kommune	482
Fodboldspilleren Carl Aage Præst	487
Nr. 11. Postmester Skjerbek, nu Læge Christiansen	490
Postvæsenets Historie indtil 1876	491
Rosengade	499
Østergade Nr. 13—21. Fra Rosengade til „Østerport“	502
Nr. 23—37. Fra „Østerport“ til H. P. Rosenvinges Plads. „Gredanapigen“	510
Østerbrokvarterets Opstaaen	520
Grenaa Andels-Svineslagteri	522
Grenaa Dampvæveri	524
„Strandvejshusene“	528
Østergades Sydside. Oversigt	534
Nr. 2. Opf. af Hans Broge, nu Restauration „Hjørnet“	537
Nr. 6. Snedkerm. V. Møller, Musikdirektør Carl Møller, nu Svenstrups Skotøjsmagasin	541
Nr. 8. Gørtler Dyhr, nu Kbmd. A. Nielsen, „Messen“	546
Nr. 10. Træhdl. Udsen, nu Jensens Udstyrsforretning	547
Nr. 12—16. Murermeister N. C. Marthinus, nu Victualiehdl. Tornøe, Bager Rytter, Brdr. Lassen	550
Den store Byggeperiode omkring 1850	552
Grenaa i Tranlygternes Tid	556
Nr. 18. Vognmand Rud. Christensen, nu Trolle Christensen	560
Nr. 20. Kbmd. J. Jensen, nu A. M. Kanstrup	562
Østre Accisebod	565
Nr. 22—34. Østergade fra C. J. Mommers Eftf. indtil Dommerkontoret	567

Nr. 36. Dommerkontoret.....	572
Kannikegade. Indledning. Den gamle Købmandsgaard, nu Djurslands Museum	576
Hjørnet af Kannikegade og Søndergade, Jfr. Schmidts Have, nu Harald Sørensen	581
Nr. 2—6. J. Kildahl, nu Savskærer Jensen o. fl.	584
Nr. 8—10. Anders Svensk, nu Frk. Thomsen.....	587
Kordegne Hygom. Pietismens Tid	590
Nr. 12. Trommeslager S. Carlsen, nu G. Kolding.....	591
Den gamle Trommeslager, Foto og Vers	594
Nr. 14. Maler O. Carlsen, nu H. Jensen	595
Østre Hauge, „Farver Jahnsens Toft“.....	596
Dyrskuerne i Farverens Toft. „Det gamle Træ i Strædet“..	601
Toften udstykses.....	604
Banegaarden. Kapervognen til Havnen	609
Nørregade. Oversigt	611
Østsiden Nr. 2. Gartner Chr. Nielsen, nu Stenhugger Øvlesen	612
Nr. 4. Dyrlæge Appeldorff, nu Fru Løgstrup	615
Nr. 6—8. Skræder Fromholt, nu A. Rasmussen og L. P. Jensen	617
Ildebranden 7. Marts 1744	619
Nr. 10—14. Murer Claus Holst, J. Lystrup o. fl.	621
Uden Nr. Tidl. Fattiggaard (1842—79). Fattiggaardshaven, nu Arbejdernes Fællesorganisation	626
Jens Fr. Berg: En Fattiggaardsdrengs Barndomserindringer..	632
Fattiggaarden paa Rosengade (1879—1941)	639
Nr. 16. P. Pedersen Damgaard, nu Grenaa Kommune.....	644
Nr. 18. Nørregades Accisebod, senere Graver Paulli	649
Grenaa Kirkegaard, indviet 1822	652
Aftenstemning ved gl. Kirkegaard. Digt	660
Nørregades vestre Side. Indledning	661
Nr. 1. Dyrlæge P. G. G. Beyer, nu Præstebolig	663
Nr. 3. Skomager J. Tylstrup, nu Fru Schmidt	666
Nr. 5—12. Tidl. Murer Frandsen, Fiskehdl. Ivar Månsen m. fl.	669
Mogensgade. Indledning	670
Nr. 2. Hjørnet af Jeppetofte, Gæstgiver Fløjstrup, Admini- strationsbygning, nu N. C. Kjølhede	673
Nr. 4—6. Skræder Olin, nu Ølhandler Sørensen.....	675
Nr. 8. Vognmand Alb. Bilde	676
Nr. 10. Tømrer Sørensen	676
Nr. 12—14. Ølh. M. Andersen, nu Smed Jensen og Karetm. Kjeldsen	678
Nr. 16. Musikd. N. Petersen, nu Smed Laursen	680

Nr. 18. Snedker Thustrup, nu Kontrollør Hviid	681
Mogensgades Sydside	682
Nr. 3. Skomager Højmark, nu Kørelærer Kjær.....	683
Nr. 5. Fotograf A. Jørgensen, nu Frk. Jørgensen	683
„Fra Fotografiens Barndom“.....	684
Markedsgade („Bag Byen“). Indledning	690
Nr. 3—7. Byens Fattiggaard 1782—1861.....	692
Nr. 9—11. Høker Sev. Gissel, nu S. Nielsen og Frk. Nielsen	695
De gamle Vægttere. Foto og Vers.....	697
Nr. 13. Fr. Thykier Trælasthandel A/S. To-Etagers Pakhus.	699
Nr. 15. Vognmd. Thomsen, senere Karl Sørensen.....	700
Nr. 17. Vognmd. S. Larsen, nu Trolle Christensen	700
Nr. 19. Væver Buch, nu Alex. Bjerre	700
Hjørnet af Nytorv, Vognm. P. Mikkelsen	701
Nytorvs Vestside	702
„Fra Reberbane til Raadhusplads“	704
Savskæreriets Brand 9. Okt. 1895	707
Markedsplads for Kvæg	708
Nytorvs-Visen	710
Administrationsbygningen (det nye Raadhus).....	713
Markedsgade. Vest for Nytorv	714
Vestergade. Oversigt.	719
Skolekomplekset	721
Den tidligere Jordemoderbygning	724
Asylbygningen	725
Pigeskolen. I Middelalderen Kongsgaard	727
Private Pigeskoler i Grenaa.....	730
Vestervej	733
Fælleskæret, Faarekæret	733
St. Peters Menighedshjem	736
Teknisk Skole	738
Haandværkerforeningens Alderdomshjem	739
Grønland. Alm. Oversigt	740
Amtssygehuset (1860—1900).....	744
Grenaa Markjorders Udskiftning 1834—37 og de gamle	
Marknavne	749
Bymarken	753
Oversigtskort over Bymarken med de gamle Marknavne	
paaført	757
Grenaa Havn. De ældste Beretninger	760
Smaatræk af Havnens Historie i Tiden 1440—1700	761
Grenaa Havn under den store nordiske Krig 1700—20.....	769

Tiden 1721—60	774
Omtale af Grenaa Havn i gamle topografiske Haandbøger fra 1760—70	777
17.—18. Aarhundredes Skibstyper	779
Grenaa Havn i Tiden 1800—1850	784
Englænderkrigen (Napoleonskrigene)	784
Oprettelse af Borgervæbning	785
Danmark inddrages i Krigen	786
Stormen paa Anholt 27. Marts 1811	788
Den nye Havn fra 1812	792
Havneudvidelsen 1845—46	793
Et nyt Aaløb graves ca. 1850	794
Den første Dampskibsforbindelse med København	795
<i>De gamle fortæller om Livet ved Havnen i Tiden ca. 1850—75</i>	798
Skibstyper ved Midten af forrige Aarh.	803
Det nye Havneanlæg 1874—79	806
Kong Chr. IX besøger Grenaa Havn 9. Septbr. 1876.....	811
<i>Grenaa Havnebys Grundlæggelse ca. 1850</i>	814
Strandgades nordre Side Nr. 2—28	819
søndre Side	831
Søgade Nr. 10 og Nr. 24	834
Udviklingen ved Grenaa Havn indtil Verdenskrigen 1914—18	839
Grenaa Fiskeriforening stiftedes 1895	839
Grenaa Havn under Verdenskrigen 1914—18	847
Den store Havneudvidelse 1931—33	848
Kong Chr. X besøger Grenaa Havn 2. Aug. 1933.....	853
Færgeruten Grenaa—Hundested	855
Færgefarten under 2. Verdenskrig	859
Grenaa Havn under tysk Besættelse	862
Forskellige Institutioner og Virksomheder ved Havnen	866
Redningsvæsenet	866
Fiskernes Fastelavnsoptog	870
Navigationsskolen	871
Grenaa Havns Forskole (nu „Simon Peters Kirkesal“)	872
Fiskeauktioner, Motorfabrik m. m.	873
Oversigt over Havnens Indtægter 1941—56	877
Postforbindelsen med Anholt	879
Grenaa Havns Udvidelse og Ombygning 1941—56	882
Kort over Havnen 1957	884
„Rutefart“ paa Aæn 1914	886
Kong Frederik IX besøger Grenaa Havn 6. Juli 1951	887
Hessel Hede og Aastien	889

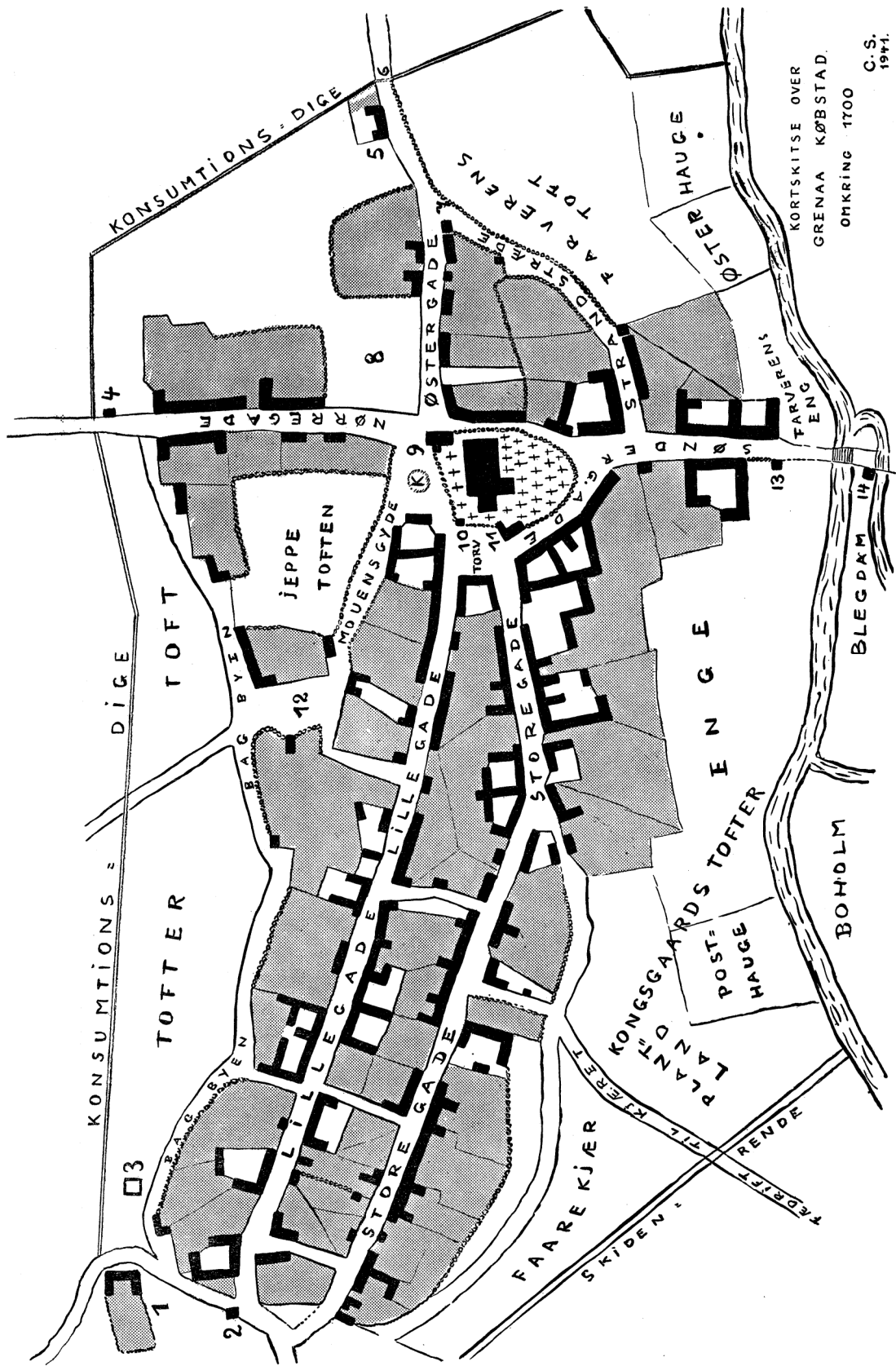
Granskoven, Stadion.....	895
Stranden og Badelivet.....	898
Spejderlejren ved Grenaa Strand i 1951.....	904
Søren Kanne. Søren Kannes Plantage.....	908
Trykfejl, Rettelser og Tilføjelser.....	912
Kilder, Bevissteder og Henvisninger.....	915
Personregister	923
Emne- og Stedregister.....	931

Forklaring til Kortskitsen fra ca. 1750

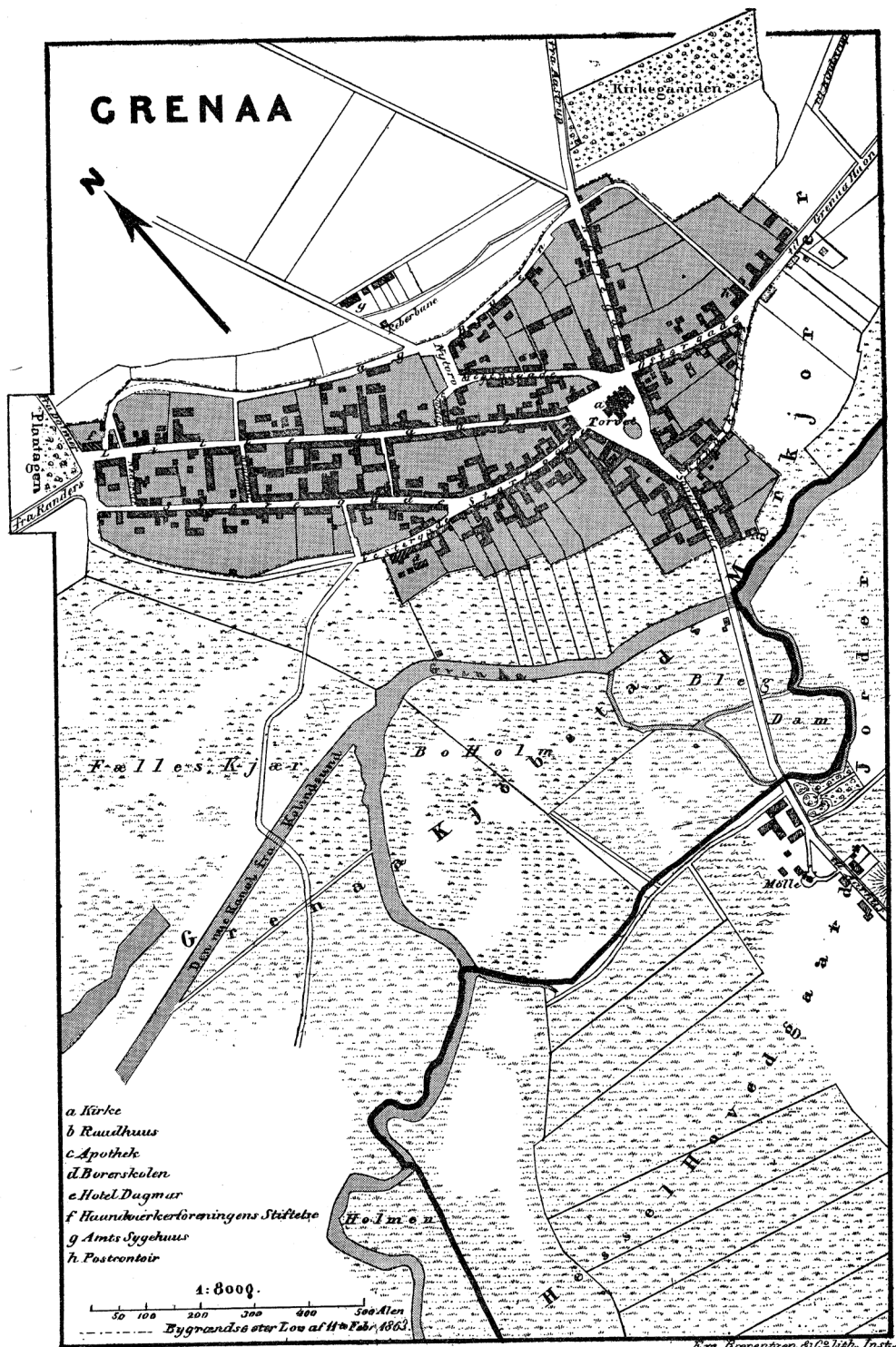
paa modstaaende Side, som viser, hvorledes Grenaa saa ud i Midten af 17 Hundrederne paa de store Brandes Tid.

Skitsen er ikke direkte Kopi af noget eksisterende Kort, men er tegnet paa Grundlag af de ældste Kort sammenholdt med Landmaaler Storms Kort fra 1799. Derpaa er saa indsat en Del Navne og Betegnelser, hvis Kilde er Tingbøgerne m. m.

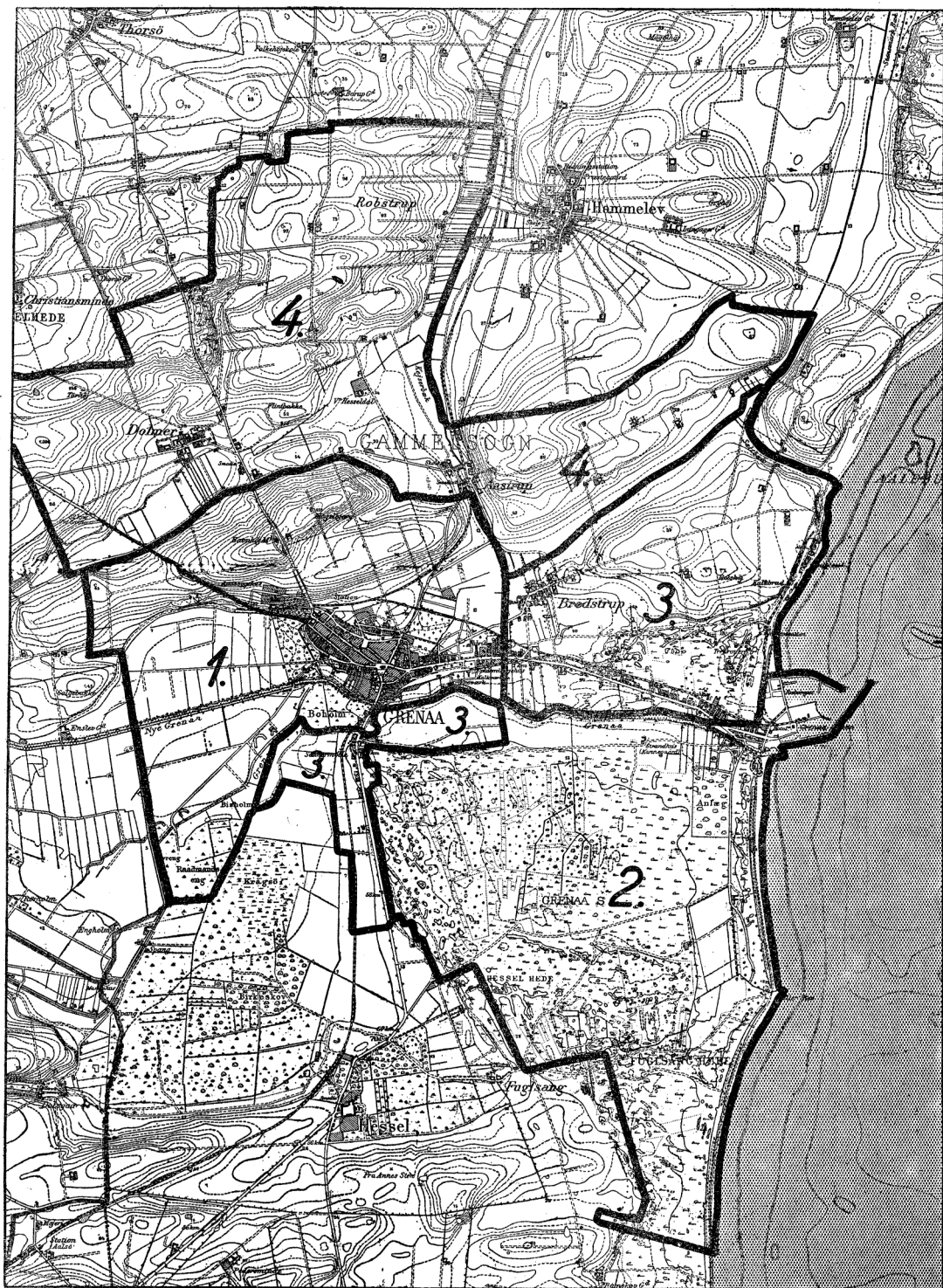
Tallenes Betydning er følgende: Nr. 1 en Gaard, som laa ved Bavnhøj-bakkens Fod, omtrent hvor nu Gjerrildbanens Drejeskive var, men blev nedbrudt noget efter Aar 1800 og genopførtes ikke. 2) Vesterports Accisebod („Dolmerporten“). 3) Vangehuset, en Indhegning af Sten, hvor Vangevogteren indsatte optagne, løsgaaende Kreaturer, som Ejeren maatte indløse med Bøde. 4) Nørreports Accisebod („Aastrupporten“). 5) Byens yderste Gaard mod Øst. Den laa, omtrent hvor nu „Bykroen“ ligger. 6) Østerport (eller „Bredstrupport“), som laa lige ud for nuv. Snedkermester Bendixens Ejendom. 7) Østergades Accisebod. 8) En stor øde Plads ca. 78 Al. × 107 Al. mellem Nørregade og Østergade. Her havde den i 1649 nedbrændte Præstegaard, Latinskolen og Rektors Bolig ligget. 9) Det ældste Raadhus paa Torvet, som laa i Kirkegaardens nordøstre Hjørne lige ud mod Østergade. K) Paa denne Plet stod rimeligvis Byens „Kag“. 10) Det lillebitte Sprøjtehus i Kirkegaardens nordvestre Hjørne. 11) En Gaard, som laa helt ind paa Kirkegaarden, og som i en lang Aarrække tilhørte Erich Andersen Hattemager. Ved hans Død i 1784 er den rimeligvis overtaget af Kirken som Pantehaver, nedrevet og lagt til Kirkegaarden, der i høj Grad trængte til Udvidelse. 12) En lille aaben Plads, den østre Halvdel af nuværende Nytorv. 13) Sønderports Accisebod, som laa i en Eng, (omtrent midt i nuværende „Konsul Sechers Have“). 14) Bomhuset ved Søn derbro er af senere Oprindelse, men indtegnet for Oversigtens Skyld.

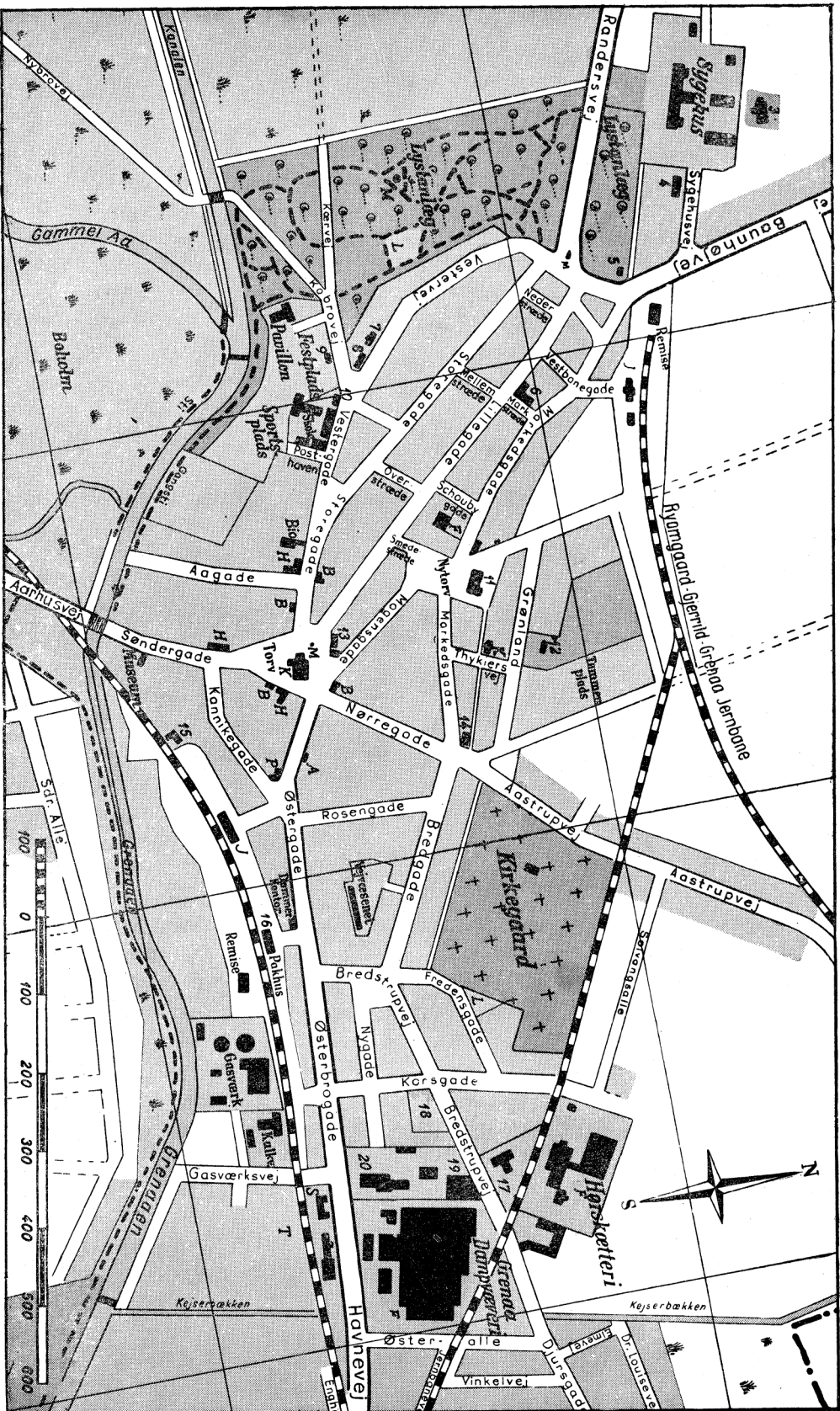
KORTSKITSE OVER
GRENAA KØBSTAD.
OMKRING 1700
C.S.
1941.

Kort over Grenaa By og dens Jorder efter Traps Danmark 2. Udg. 1875. — Den tykt optrukne sorte Streg langs Aaløbene i Kortets højre Side er Grænsen mellem Grenaa's og Hessels Jorder. Den graa Strimmel helt til venstre ved Siden af »Den nye Kanal» er Resten af et gammelt Vandløb, som gennemskar Fælleskjæret og kaldtes »Sandvadets» eller »Horsrenden». Gammel Aa var endnu ikke reguleret, og Banen var ikke anlagt.

Kort over Grenaa Bys og Gammel Sogns Jorder. I 1941 indlemmedes — som Afslutning paa flere foregaende Indlemmelser — Bredstrup By og Jorder samt en Del af Hessel Jorder (af Aalsø Sogn) under Grenaa. Nr. 1. Grenaa Bys Jorder før 1920. Nr. 2. De fra Bredstrup (Nord for Havnen) i 1918 og fra Hessel i 1935 erhvervede Arealer, som alle, dels i 1920, dels i 1935 indlemmedes under Grenaa By. Nr. 3. De fra Bredstrup, Schmidts Ejendom »Venezuela« og Søndermøllekvarteret i 1941 indlemmede Arealer. Nr. 4. Resten af det oprindelige »Gammel-Sogn« (Aastrup, Robstrup Mark og Dolmer), som altsaa nu udgør en selvstændig, meget lille Kommune.

Kort over Grenaa Bys Centrum
ca. 1950.

a Apotek, b Bank, h Hotel, m Monument, j Jernbanestation, 1 Legeplads, 3 Kirkeruin, 4 Alderrenteboliger, 5 Vandværk, 6 De gamle Hjem, 7 Teknisk Skole, 8 Menigheds hjem, 9 Biboek, 10 Bornesal, 11 Nye Raadhus, 12 Forsøgsmark 13 Gl. Raadhus, 14 Missionshus, 15 Postkontor, 16 tidl. Toldkontor, 17 Of. Slagtehus, 20 Svinelagteri.